

17290

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

LİSE BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE VOLEYBOL ÖĞRETİMİNİN YERİ VE ÖNEMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İ. Bülent FİŞEKÇİOĞLU

S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Okutmanı

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Halil ARDAHAN

KONYA - 1991

ŞUBE :
Eğ. Ög. Hiz. Şb.
SAYI : 311/15712
KONU : Anket.

KONYA/10-5-1990

VALİLİK MAKAMINA
KONYA

İlimiz Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi Öğretmeni İ. Bulent Fişekçioğlu'nun yüksek lisans tez çalışmasına ait "Liselerde Beden Eğitimi derslerinden voleybol öğretiminin yeri ve önemi" konusunda İlimiz Fatih Endüstri Meslek Lisesi, Atatürk Lisesi, Atatürk Sağlık Meslek Lisesi, Gazi Lisesi, İmam Hatip Lisesi ve Breşli Cumhuriyet Liselerinde araştırma yapmak istediğine dair dilekçesi, Üniversitenin yazı anket formları ekte sunulmuştur.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde tensiplerinize arz ederim.

Recep METİN
Milli Eğitim Müdürü

O L U R .

İbrahim KAYNAK
Vali Yardımcısı V.

V. G.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

ASLI GİBİDİR
Ahmet GÜNAYDIN
Milli Eğitim Gençlik ve
Spor Müdür Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TABLULARIN LİSTESİ	iii
ÖNSÖZ	iv
1. GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR BİLGİSİ	4
2.1. Sporun İlk Tanımı	6
2.2. Eğitim Açısından Spor	11
2.3. Lise Gençliği Açısından Spor	12
2.4. Liselerde Beden Eğitiminin Tarihçesi	14
2.5. Türk Milli Eğitiminde Beden Eğitimi ve Spor	14
2.6. Milli Eğitimin Temel İlkeleri	16
2.7. Lise Nedir	17
2.8. Liselerde Beden Eğitimi Dersinin Önemi	17
2.9.1. Lise Çağı (15-18) Gruplaşmanın Gelişim Özellikleri	18
2.9.2. Zihni Gelişim	18
2.9.3. Psikolojik Gelişim	19
2.9.4. Beden Eğitimi Ders Planı Hazırlanırken Dikkat Edilecek Hususlar	19
Genel Amaçlar	20
Lise Haftalık Ders Çizelgesi	22
Beden Eğitimi Dersi Çerçeve Planı	23
3. ARAŞTIRMANIN AMACI	33
3.1. Araştırmanın Önemi	34
3.2. Varsayımlar	35
3.3. Sınırlılıklar	35

	Sayfa
Tanımlarda Kısaltmalar	36
4.MATERYAL ve YÖNTEM	37
4.1.Araştırmanın Modeli	37
4.2.Evren	37
4.3.Örnekleme	37
4.4.Verilerin Toplanması ve Analizi	38
5.BULGULAR	40
5.1.Öğretmenler için Kişisel Bilgiler	40
5.2.Kişisel Bilgiler ile ilgili Bulgular	42
5.3.Amaçlar Açısından Bulgular	45
6.TARTIŞMA ve SONUÇ	49
7.ÖZET	52
8.KAYNAKLAR	54
9.EKLER	55
10.ÖZGEÇMİŞ	63

TABLOLARIN LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1.Örneklem grubundaki idareci ve öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı	40
Tablo 2.Örneklem grubundaki yönetici ve öğretmenlerin görevlerine göre dağılımları	40
Tablo 3.Örneklem grubundaki beden eğitimi öğretmenlerinin mezuniyetlerine göre dağılımı ..	41
Tablo 4.Yönetici ve öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları	42
Tablo 5.Örneklem grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı	42
Tablo 6.Öğrencilerin bölümlerine göre dağılımları	43
Tablo 7.Örnekleme oluşturan öğrencilerin babalarının geçmişte uğraştıkları spor branşlarına göre dağılımı	43
Tablo 8.Örnekleme oluşturan sporcu öğrencilerin voleybol temel tekniklerine başlama yaşlarına göre dağılımları	44
Tablo 9.Voleybol oyun kuralları bilgisi hakkında toplam 10 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar	45
Tablo 10.Voleybol ile ilgili temel beceriler edinebilme hakkında toplam 8 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar ..	46
Tablo 11.Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirebilmesi hakkında toplam 9 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar	46
Tablo 12.Voleybolu dostca oynama hakkında örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin toplam 17 soruya verdikleri cevaplar	47

ÖNSÖZ

Yapmış olduğum Yüksek Lisans Tez çalışmasında eleştiri ve düzeltmelerle yol gösteren Hocam Yrd.Doç.Dr. Halil ARDAHAN'a,

Hazırlanmış olduğum anketleri uygulamada yardımcı olan okulların idareci, Beden Eğitimi öğretmenleriyle diğer branş öğretmenleri ve sporcu öğrencilerine,

Tezinin yazımında yardımlarını esirgemeyen değerli meslekdaşım Doktorant Hasan AKKUŞ'a ve istatistiki analizlerin yapılmasındaki katkılarından dolayı Sayın Yrd.Doç.Dr.Kazım KARA'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

i.Bülent Fişekcioğlu

MART 1991 KONYA

1.GİRİŞ

ilk insanın doğuşu ile başlayan bedensel hareketler insanın yaşama mücadelesi boyunca devam etmiştir. Zamanla toplu yaşama ihtiyacı duyan insanoğlu toplum yaşantısının gerektirdiği sorumlulukla beden faaliyetlerini çok yönlü geliştirmek durumunda kalmıştır. insanın; toplumun bir parçası olması sonucu, eğitim ve öğrenme yoluyla sorumluluk duygusunu geliştirmiştir.

Önceleri yaygın bir şekilde olan eğitim de topluma uyum alışkanlığı bizzat yaşanarak kazanılıyordu. insanlar arası ilişkiler arttıkça yaşama şekli değişmiş ve gelişmiştir. Toplum içinde yaşarken, insanlarla etkileşim sonucunda, ferdin eğitimi kaçınılmaz olmuştur. Süratli gelişim sonucunda toplumlar ilme ve tekniğe büyük önem vermişlerdir. Günümüzde bilim ve teknolojideki baş döndürücü gelişmeyi gerçekleştiren insandır.

Uygarlığın gelişmesi ile makineleşen ve monotonlaşan çalışma şartları ve hareket azlığı, modern toplumlarda sağlık yönünden beden eğitimi ve sporun gerekliliğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bugün kişilerin sağlık düzeylerini koruyabilmeleri, bir taraftan kişisel bünyenin genetik olarak kazanılmış özelliklerinin sonradan elde edilen yeteneklerle geliştirilmesine, diğer taraftan aralarında yaşadığı diğer insanlarla içinde bulunduğu çevrenin etkilerine bağlıdır.

insanın çok iyi bir şekilde yetiştirilmesi gerekir. Gerek bedensel gerekse zihinsel yönden günümüz ilerlemesine ayak uydurması o toplumun geleceği açısından da önemlidir.

Bireyin yaşam boyunca süren eğitiminin bir kısmı, okulda yada sınıf ortamında planlı ve programlı bir biçimde yürütülmektedir. Bu kesite "Öğretim" denmektedir. Eğitim, yalnızca sınıf ortamında yapılan öğretime göre daha geniş kapsamlıdır. Zira eğitim, öğrenmenin olduğu her durum için söz konusudur(20).

Toplumlar kültürlerini gelecek nesillere aktarabilmek için örgün ve yaygın eğitimden faydalanmaktadırlar. Eğitim bir kültürleşme sürecidir(21). Kültürün bir çok tanımı vardır. Ancak kısaca ifade edecek olursak belli bir toplumun kendisidir, bir insan ve toplum teorisisidir(9). Eğitim toplum içindir. Toplum olmazsa eğitimde olmaz(19).

Eğitim, birden çok değişkenin etkisi altında oluşan karmaşık bir süreçtir. Bu değişkenler toplumsal, ekonomik ve politik sistemler olarak tanımlanacağı gibi, amaç, muhteva, araç-gereç, yöntem, değerlendirme gibi program öğeleri olarak da görülebilir. Eğitim politikaları topluma ve ferde eğitim programları ile yansır. Eğitim programları eğitim araçları ile ferde kazandırılacak davranış arasındaki yapı ve süreçlerin tümünü içine alan bir kavram olarak algılanmaktadır. Geniş kapsamlı bir

çerçeve içerisinde genelden özele doğru içiçe "Öğretim Programları" ve "Ders Programlarını" görmek gerekir(25).

Beden eğitimi (Fiziksel Eğitim) günümüze kadar toplumların vazgeçilmez bir yaşantısı olmuştur. Kuvvetli olmak, üstün gelme duygularını tatmin etmek ancak güçlü olmakla mümkündür. Bugün için Beden Eğitimi ve Spor milletler eğitiminin bir parçası olmuştur. Tüm Eğitim kurumlarının her safhasında ve özellikle askeri alanda önemli bir yer almıştır. Öğrencilerin fiziki eğitimlerin sağlanması, ahlak ve karakter yapılarıyla moral duygularının sağlam ve dengeli bir şekilde geliştirilmesi amacıyla yapılan egzersizlerdir. Oysa, genç nesillerin yetişmesinde fikri eğitim kadar önemli olan fiziki eğitim uygulamalarının ortak bir şekilde organize edilmesi, öğrencilerin bedeni yapılarını güçlü ve dengeli kılması, arkadaşlık ve dayanışma duygularının yücelmesi, kendine güven ve iradelerini güçlü, morallerinin sağlıklı olarak ele alınması gerekmektedir(15).

Genel eğitim tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetiştirilmeleri için en önemli araç olacaktır(16).

2.LiTERATUR BiLGiSi

insan bütününi oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılabilmesi için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünüdür(4).

Yine başka bir tanımla Beden Eğitimi; sportif çalışmaları, vücudu yıpratmayacak, kuvvet ve dayanıklılığını artıracak her türlü fizyolojik görevlerinin gelişmesini sağlayacak surette ve rasyonel tarzda düzenlemek gerekir ki bu iş için yapılan hareketlerin tümüne "*Kültür Fizik*" veya başka bir deyimle Beden Eğitimi adı verilir(8).

Yine Atamız; "*Müsbet bilimlerin temeline dayanan, güzel sanatları seven, fikir terbiyesini olduğu kadar beden terbiyesinde kabiliyeti artmış ve yükselmiş olan erdemli, kudretli bir nesil yetiştirmek, ana siyasetimizin açık dileğidir*"(16). Sözüyle de Beden Eğitimi ve Sporun fert ve toplum için önemini, tartışılmaz bir şekilde belirlemiş ve hedefini çizmiştir.

Günümüzde Beden Eğitimi ve Spor; yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanı fikren ve bedenen sağlık kazandıran bir faaliyet planı olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple henüz çocukluk ve gençlik devresinde olan çeşitli bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar kazanma çağını yaşayan her kademedeki okul öğrencilerinin çağımız eğitim anlayışına uygun bir şekilde,

kendi kapasitesi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilmeleri önemle ele alınmalıdır(16).

Henüz çocukluk ve gençlik devresinde olan çeşitli bilgi ve alışkanlıklara, öğrenme çağında yaşayan, her dereceli okullarda okuyan öğrencilerin çağımız şartlarına uygun bir şekilde yetiştirilmeleri her ülke için aynı önemde ele alınmalıdır. Ülkelerin geleceklerinde önemli bir yeri olan gençlerin en önemli çağlarında, ileriki hayata hazırlanmaları gerekir. Gerek fiziki ve gerekse ruhi, gerekse sosyal yönden günümüz şartlarına uyabilecek bir şekilde yetiştirilmeside Beden Eğitimi dersinin önemi büyüktür.

Beden Eğitimi dersinin genel eğitimi bütünüleyici görevi vardır. Bir eğitim kurumunun öğretim programında yer alacak bilgi, beceri, tutum ve davranış kazandırma çalışmaları, değişik dersler ve bu dersleri tamamlayıcı faaliyetlerle sürdürülür. Her ders faaliyetinin insanın yetiştirilmesinde değişik nitelikte katkıları vardır. Söz konusu katkıların dünyadaki gelişmelere paralel olarak gözden geçirilmesi ve yenilenmesi gerekmektedir. Verilere göre Beden Eğitimi ve Spor yetişmekte olan nesillerin temel ögesi olan insana, fikren ve bedenen tümüyle sağlık kazandıran, bir uğraşı alanı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle öğrencilere ders saatleri dışında kalan zamanlarının değerlendirilmesi, hareket ihtiyaçlarının giderilmesi ve bedeni gelişmelerinin planlı ve programlı

bir şekilde ele alınması amacıyla, okullarınızda spor uygulamalarına büyük ağırlık verilmektedir(15).

2.1.Sporun ilk Tanımı

Günümüzde spor pek çok ülkede Beden Eğitiminin temel bir metodu olarak kullanılmakta ve Beden Eğitimi faaliyetlerinin büyük bir kısmı spora dönük gayelere hizmet etmektedir. Böylece bütün dünya milletlerinin yaşantılarına giren bir faaliyet alanı açısından spor kavramını açıklamak ve sporun tanımını yapmak gereklidir.

Spor kelimesi İngilizcenin yardımıyla dünyaya tanıtılmış olmasına rağmen İngilizce kökenli değildir. Latince "*dağıtmak, birbirinden ayırmak*" anlamına gelen *disportare* veya *deportore* kelimelerinden doğmuştur. İlk zamanlarda İngiltere'de "*Arsport*" veya "*Desport*" şekliyle rastlanan kelimeler... 17. yüzyıldan itibaren çok kullanılmasına rağmen ilk hecesinin aşınmasıyla şimdiki haline gelmiştir.

Fransızlar da aynı terimden orta çağlarda eğlenmek ve zevklenmek anlamına gelen üzere "*Se deoporter*", "*Se deporter*" şeklinde faydalanmışlardır. Bu kelime şahinle yapılan avlar ve ayrıca top oyunları için de kullanılmıştır.

Denek oluyor ki: Orta çağlarda Latincenin etkisi altında kalan bütün dillerde ufak farklarla dinlenme, eğlenme, neşelenme, hoş vakit geçirme ve genel olarak efkar dağıtma için yapılan her türlü faaliyetleri ifade etmek

üzere kullanılan bir kelimeden zamanla ve bütün dillerde, içinde yarışma, kazanna ve üstün başarı elde etme çabası olan her tür vücut faaliyetlerini belirten ve günümüzün yaygın terimi olan "sport" türemiştir.

Yukardaki açıklamalarla, sporun gerek kavramı gerekse faaliyet şekilleri olarak çok büyük bir geçmişi olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu görüşler ışığında klasik anlamda spor; bütünüyle hareket ve mücadele esasına dayanan ve bunun içinde gereken bir tanım alışılmış idman ve yarışmalardır(12).

Spor kelimesinin günümüzdeki anlamına göre tarihte spor olayları ne zaman başlamıştır? sorusuna bir çok araştırmacı cevap vermiştir. Bazıları sporun insanlığa yeryüzünde yayılması ile başlamıştır derken, bazıları insanın tabiat içindeki ilk hareketlerini spor olarak kabul etmişler. Fikirlerin çatıştığını görürüz. Spor, "vücudu çalıştırmak suretiyle elde edilen güçle bazı işleri yapmak demektir" anlamında kullanıldığında, yaptığımız her türlü çalışmanın spor olduğunun kabul edilmesi gerekir. Oysa, sporun anlamı böyle değildir. Spor bir eğitim aracı olarak insanın karakterini oluşturan hareketler, oyunlar, yarışmalar, öğelerin tümünde; dinlenmek eğlenmek olduğu kadar amaç sosyal kaynaşmadır. insanın herhangi bir iş yaparak kazandığı güç tarife göre spor olmuyor, o halde sporun başlangıcı gibi kabul edilen ilk insanın kendilerini doyurmak amacıyla tabiattaki mücadelesi de bazı

araştırmacıların ileri sürdükleri gibi spor olaylarının başlangıcı olmuyor. Günümüzde spor olaylarının tanımını geçen her gün değişmektedir. Çünkü, spor hareketleri ve spor olayları da bilimin ilerleme hızına göre değişkenlik göstermektedir.

Sporcu, yarışırken kendisiyle olduğu kadar başkalarıyla da yarışmaktadır. Bu görüşü paylaşan bazı bilim adamları spor olayını şöyle tarif ediyorlar. Spor; insan ruhundaki mücadele ve başarma azminin tabiat ve sosyal yapı ile karşılıklı ilişki kurmak suretiyle, sistemli ve adil, belirli kurallar içerisinde hayat pahasına fiziki, moral, toplumsal ve karakter kişiliğinin yarışmaya dönüşmesidir(10). Buradaki insanın sosyal ve tabiat yapısından kasıt vücudunun gücü ve insanlardan aldığı kültür tesirleri ile şekillenmiş bütününün, sistemli adil ve kurallar içerisinde diğer insanlarla yarışmasıdır. insanın bu tarife uygun sporu yapabilmesi için önce kendisinin yarışmaya hazır olması için şekillenmesi söz konusudur ki, evvelki tariflere yenilik getirmesi bakımından önemlidir. Yenme ve muktedir olma gibi insanın içgüdüsünün tatminine amaç edinilen belirli kurallar çerçevesinde yapılan rekabete dayalı, sosyalleştirici, bütünleştirici, faaliyetlerin bütünüdür(4). Ferdin kendi çevresini beşeri evre haline getirirken eldeki kaabiliyetleri pekiştiren belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman

faaliyeti kapsamı içerisinde veya tüm zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici ruh ve fiziği geliştiren, rekabetin, dayanışmanın meydana geldiği kültürel bir olgudur(5).

Yarışma, kazanma, üstün başarı elde etme çabası olan her türlü vücut etkinlikleridir. Spor; günümüzde fertlerin bedenlen, ruhen, fikren gelişmelerini ve bu öğeler arasında koordinasyon kabiliyetini sağlayan bir ilimdir(4). Spor kişinin kendi kendi ile yaptığı mücadele ve genellikle başkaları ile yaptığı yarışır. Karşı görüş; şurası kayda değer bir görüştür ki spor müsabakaya dönüştüğü zaman akılda onunla birlikte olmalıdır(6).

Ekonomik ve sosyal kalkınmanın temel unsuru olan insanın ruhen sağlıklı, bedenlen güçlü olması müreffeh bir toplumun meydana gelmesini sağlayan en önemli faktörlerden birisidir. Şu halde toplumun her ferdinin, bilhassa geleceğin teminatı genç nesillerin milli şuur ve idealler doğrultusunda toplumun yapıcı bir üyesi olmasında ve sosyal kaynaşmanın gerçekleşmesinde sporun büyük bir katkısı olmaktadır(12).

Eğitimin bir bütün olduğu günümüzde, spor bir eğitim aracı olarak kabul edilmekte ve bedeni bir faaliyetle eğitimin tamamlanabileceği görüşü eğitimciler tarafından belirtilmektedir. Bundan dolayı spor dinamik bir gençlik yetiştirmek ve mutlu insanların yaşadığı müreffeh bir ülke için yapılması gerekli bir faaliyet olarak kabul

edilmelidir. Başka bir ifade ile, sporda amaç sağlıklı nesiller ve sosyal insanlar yetiştirmektir. Bu çağdaş ve gerçekçi amaç ancak devletin desteği ve teşvik edici gayretleri ile gerçekleştirilebilir.

Sporun amacı ve politikası hakkında Atatürk'ün *"Türk sosyal bünyesinde spor hareketlerini düzenlemekle görevli olanlar Türk çocuklarının spor hayatını yükseltmeyi düşünöpte sadece gösteriş için herhangi bir yarışmada kazanmak emeli ile bir spor politikası çizemezler. Esas olan, bütün yaştaki Türkler için Beden Eğitimi sağlamaktır."*(24) şeklindeki bu sözleri de çağdaş düşünöncenin en güzel örneğini teşkil etmektedir. Tanımlarda elde edilen bilgilerin ışığı altında ferdin yenmek, kendini yenilemek, ilerleme kaydetmek ve başarılı olmak arzularını gerçekleştirdiği bir olgu olarak karşınıza çıkan spor, bir anlamda da yarışma ve kazanma ile kendini kabul ettirme olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, kazanma ile birlikte kaybetmede sporun karakteristik özelliklerinden biridir. Ferdin kazandığı an sevindiği kadar, yenildiği zaman yenilgiyi kabullenebilmesi de sporun gerçek anlam kavuşması için ana unsurlardan bir tanesidir(6). Aslında sporun gayesi genç nesli ergin hale getirip onları tehlikeli sorunlardan uzak tutmaktır. Onlara sportmence davranışı benimsetmektir. Böylece spor sulh ve mutluluk terimlerini kapsayacaktır.

Sporun sosyal açıdan bütünleştirici yönü kişinin

karakter yapısındaki gelişimleri ile, fiziksel, ruhsal ve zihinsel yönlerdeki etkilerinden dolayı beden eğitiminden ayrı düşünülemez(5).

2.2.Eğitim Açısından Spor

Eğitim, spor faaliyetlerini teşvik için birçok toplumda ortak bir temel olarak görülmektedir. Eski Yunanda günümüzün ilkel toplumlarında, İngiltere' deki seçkinlerin gittiği okulda, Amerika' daki kolejlerde, üniversitelerde birçok dinsel tarikatlarda ve daha geniş olarak pek çok eğitim kuruluşlarında spor önemli bir yer almıştır.

Kısaca, günümüzde her toplumda, her eğitim düzeyinde spor kişinin bir karakter kazanması, kendi kendine disiplinli olması, ağrıya, acıya, rahatsızlığa ve tehlikeye dayanıklılık kazanması gibi bir amaç taşımaktadır. Zaman zaman çeşitli kuruluşlarla sağlık, karakter, yurt savunması, gençlerin vücutca gelişmesi gibi konular üzerinde bazen sofuluk derecesinde durulmaktadır.

Çağlar boyunca Eğitim Filozofları, liderler çocukların ve gençlerin eğitiminde oyun ve sporun savunuculuğunu yapmışlardır. Mesela; Sokrates, Aristo, Quintiliron, Comenrus, John Lacke, John Devey gibi değişik çağların düşünürleri beden gelişimi ve oyunun eğitim için temel olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Yüzyılın başlarında eğitim felsefesi yapan birçok filozofta (Thomas Wood, Clark, Hethernigton ve diğerleri) yapay ve mekanik egzersizler yerine kuvvet, dayanıklılık,

sağlık ve uyumu sağlayan, doğaya uygun ve kendiliğinden neşe veren sporlar tavsiye etmişlerdir. Avlanmak, kovalama, dans, kamp faaliyeti gibi kişinin heyecanlarının doğal ifadesini yansıtan ve toplumsal çevreye uyum sağlamak gibi amaçların elde edilmesine yardımcı olan faaliyetler önerilmektedir. Sözünü ettiğimiz eğitimci ve düşünürlerin bedensel eğitimin, doğal programı dedikleri şey, gençlere neşe içinde, okul dışındaki zamanlarda da oyun ve spor yoluyla fazladan etkinlik imkanı vermektedir. Bu gence aynı zamanda kuvvet, hareketlerde dakiklik ve ulusal bilinç, kişilik ve yurtseverlik aşılacaktır. İsten uzak kalma sırasında eğlenmek ruh sağlığı için de yararlı olmakta, gerektiğinde tedavi niteliğini de taşımaktadır. Bundan başka, gruplar arası iletişim, cinsler arasındaki ilişkilerde daha olumlu sonuçlar verecek, hareketlerde de bir estetik doğacak, birçok çirkin zararlı saldırganlıklar yerini yumuşak davranışlara bırakacaktır(18).

2.3.Lise Gençliği Açısından Spor

Boş zamanları değerlendirmenin etkin alanlarından biri ve başta geleni kuşkusuz spordur. İnsan gücünün yetişmesinde gerekli olan eğitim dalları arasındadır. Çağlar boyu sporun amacı daha hızlıyı, daha yükseği ve daha güçlüyü elde etmek olmuştur. Sporun doğuşunda ve gelişmesinde insanın tabiatla savaşı rol oynamıştır. Bu savaşı kazanmak, tabiata egemen olmak için harcanan çabada duyulan mutlulukta sporun yeri vardır. Özellikle son

yıllarda gelişmiş birçok ülkede gençlerin sağlıklı ve güçlü yetişmeleri, güvenilir kuşakların yetişmesi için spora gönül vermiş, küçük yaştan başlayıp her yaşta spor yapmak imkanı veren yaygın spor kuruluşları yapılmıştır. Böylece spor bir çok ülke için bedensel ve ruhsal eğitime en iyi, geçerli ve yaygın yöntemlerden biri durumuna gelmiştir. Gençlik çağında başlayan ya da çocukluk çağında başlayıp sürdürülen sporun kişilik gelişimine katkıları çoktur. Bedensel gücün gelişmesi ve yeteneklerin ortaya çıkması gence güven kazandırır.

Hangi spor dalı içinde olursa olsun, bedensel gücü ve yetenekleri yarışmalarda en iyi biçimde kullanmak için harcanan çaba, düşüncenin gelişmesinde önemli rol oynar. Bu yetenekleri düzenli ve dengeli olarak amaca en uygun geliştiren ve gereğinde bunlardan en iyi biçimde yararlanmasını bilen insan sporda başarıya ulaşır. Bu, zeka, düşünce ve kişiliğin gelişmesi ile oluşur.

Spor gençlik çağında özdeşleşme sorununa en olumlu yardımcıdır. Genç bir amaç uğruna çaba harcamasını, bunun için iradesini kullanmasını, fedakar ve sebatlı olmasını öğretir. Başarının ancak çalışmayla olabileceği, başarıya ulaştıkça çevrenin ilgisini ve beğenisini kazanacağını öğretir. Kurallara uygun olarak yapılan hiçbir spor karşılaşmasında ya da yarışmada, başarısızlığın alkışlandığı, güçsüzlüğün üstünlük elde ettiği, çalışmayanın kazandığı görülmemiştir.

Spor yapan genç başarı için kendine güvenmeyi ve yeteneklerini iyi kullanmanın gerekli olduğunu öğrenir. Bireysel yada grup içinde yapılan sporlarda gencin kendine düşen görevi en iyi biçimde yapması onda sorumluluk duygusunu geliştirir. Diğer yandan spor, gençlik çağının en önemli sorunlarından biri olan arkadaşlığı, en iyi, olumlu, güvenilir olarak geliştiren bir araçtır(13).

2.4.Liselerde Beden Eğitiminin Tarihçesi

Türkiye' de 1869 tarihli Maarif-i Umuniye Nizamnamesindeki çeşitli okullarda gösterilecek dersler arasında erkek rüştüyelilerinde "Cimnastik" dersi yer almakta ise de 2. Meşrutiyet Devrine kadar okullarda bu dersi göstermek mümkün olmanıştır. 1909' da Beden Eğitimi öğrenimi için İsveç' e gönderilen Selim Sırrı TARCAN memlekete döndükten sonra ilk ve orta dereceli okullara bu dersi sokmak mümkün olabilmıştır.

2.5.Türk Milli Eğitiminde Beden Eğitimi ve Spor Anayasanın 46. Maddesinde de;

"Kimse eğitim ve öğretim hakkından mahrum bırakılamaz." Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği 1939 sayılı kanununun 2. ve 3. maddeleri ise, *"Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli öge olan insana beyan gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren sistenli beden eğitiminin ömür boyu uygulanması gereğine inanmış, bunu alışlanlık haline getirmiş olarak yetiştirmek esastır. Bunun için de bu*

konuda en önemli faaliyet ilkokuldan itibaren uygulanması gereken beden eğitimi ve spordur”(22). Diyerek beden eğitimi ve spor konusunda belirlenen, hedeflere ulaşılmasını ön görmektedir. Anayasamızın 59. maddesi: “Devlet her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder”(23) diyerek her yaştaki öğretim kurumlarına beden eğitimi ve sporun devletin teminatı altında olduğu belirtilmektedir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel kanunu ile Milli Eğitimimizin temel amaçları ve temel ilkeleri tespit edilmiştir.

Bu kanunda:

Türk Milleti eğitiminin temel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerinin:

1. Atatürk ilke ve inkılaplarını ve anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını ve milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve anayasanın başlangıcındaki temel ilkelerine dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları dayanışma haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere,

hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. ilgi ve istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığını kazandırmak suretiyle hayata hazırlanmak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı bir ortağı yapmaktır.

2.6. Milli Eğitimin Temel İlkeleri

Aynı kanunda;

Bu genel amaçları gerçekleştirmede uyulacak temel ilkeler:

1. Genellik ve eşitlik
2. Ferdin ve toplumun ihtiyaçları
3. Yöneltilme
4. Eğitim hakkı
5. Fırsat ve imkan eşitliği
6. Süreklilik
7. Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği
8. Demokrasi eğitimi

9.Laiklik

10.Bilimsellik

11.Planlılık

12.Karma eğitim

13.Okul ve ailenin işbirliği

14.Heryerde eğitim olarak belirlenmiştir,(17).

2.7.Lise Nedir

Eğitim sistemimiz içinde Milli Eğitim Bakanlığının hizmetleri arasında orta okul bir sonrası (Temel Eğitim 2. kademe) 15-18 yaş grubu gençlerin kendi bünyesinde üç yıllık bir eğitim vererek genel ve mesleki liseler ile 4 yıllık eğitim veren Teknik Liseler Yüksek Öğretime hazırlayıcı programlar uygulayan eğitim ve öğretim kurumlarıdır. Yine Yüksek Öğrenime, hayata ve hem hayata hem yüksek öğrenime hazırlama görevi üstlenmiş bir eğitim kurumudur(2). Halen 1989-1990 öğretim yılında 1.293.041 öğrenci öğrenim görmektedir(17).

2.8.Liselerde Beden Eğitimi Dersinin Önemi

Ergenlik çağına gelmiş lise gençliğinde Beden Eğitimi büyük kas etkinlikleri aracılığı ile, bireyin beden, ruh ve toplum bütünlüğünü zedelemeyen kişinin toplum yararına en iyi gelişimi gerçekleştirmesi açısından çok önemlidir. Beden eğitimi dersi etkin olmak demektir. Beden eğitiminde "Beden" bir araç olup, amaç tüm kişiliğin bir eğitimidir, ayrıca etkinlikler yoluyla sağlıklı, güçlü, mutlu olmak, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanmak,

kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimi açısından çok önemli olup beden eğitimi bireyin büyüme, gelişim ve davranışlarını sağlayan en güçlü eğitim alanıdır.

2.9.1.Lise Çağı (15-18) Gruplaşmanın Gelişim Özellikleri

Genç bu çağda erginleşir, cinsel bakımdan olgunlaşır, boy ve ağırlık hızla artar. Büyüme daha çok kol ve bacaklarda olur. Boyuna büyüme bayanlar 20, erkeklerde 25 yaşına kadar devam eder. iç organları açısından (kalp büyümüş, kan miktarı normal insanınkine (yetişkin) ulaşmış, süratli büyümeyi beslemek için sindirim sistemi gelişmiş, iç salgı bezleri çok faaldir).

Genellikle 17-18 yaşları arasında düzenli bir gelişme seviyesine ulaşmış olur. Bu gelişmede ferdi ve cins yönünden farklılıklar olabilir.

2.9.2.Zihni Gelişim

Bu çağda vücut gibi zihin de gelişir. Zeka, muhakeme, hayal gücü ve sanat yetenekleri artar. Genç karşılaştığı problemleri ellerinden çok kafasıyla çözmeye başlar. Hayal gücü çocukluğunda olduğu gibi hareketlere ve eşyaya değil, yalın ve tam hissi (duygusal) olaylara yönelir. Genç daha çok toplum problemleriyle, siyasi iktisadi, dini, güzel sanatlar ve sporla ilgilenir. Bunları kendi problemleriymiş gibi hissetmeye başlar. Zihni yeteneklerinin süratle geliştiği bu dönemde, o kendisini ilgilendiren işlere, keşfedici faaliyetlere sevk

olunmalıdır.

2.9.3.Psikolojik Gelişim

Bu dönemde genç psikolojik yönden bunalım döneminin sonuna gelmiştir. Durulma başlamıştır. Performansta artış, kişisel düşüncelerinde olgunluk görülür. Çağın sonuna doğru toplumsal ilişkileri, meslek görüşü, yaşama isteği, olaylara ilgi artmış ve kişilik gelişmiştir. Bu gelişmede bireylere göre farklılıklar olur. Burada amaç gencin doğumundan gelişme evreleri içinde olgunlaşma ve yetişkinlik dönemine kadar sağlıklı geçmesidir. Spor bu oluşan şartların tümü için önemli rol oynar. Bu öğrencilere eğitsel kollar, spor klüpleri, izcilik teşkilatlanması gibi kurumlarda yer verilmelidir.

2.9.4.Beden Eğitimi Ders Planı Hazırlanırken Dikkat Edilecek Hususlar

1.Öğrencinin (yaş, zihin, vücut gelişimine ve cinsiyet farkı) gözönüne alınmalıdır.

2.Konular ve faaliyetler okulun araç-gereç, saha ve tesis şartlarına göre ayarlanmalıdır.

3.Konular merkezi sistem müfredat programı yanında öğrencilerin ilgi, istek, yetenek, çalışma imkanlarına ve beslenme durumlarına göre ayarlanmalıdır.

4.iş takvimi, iklim şartları göz önüne alınarak hazırlanmalıdır.

5.Plan hazırlanırken faaliyet içinde işbirliği, yönetim yollarını öğretmek, yasa, kural ve törelere saygıyı

artırmaya yönelik olmalıdır.

Yukarıda belirtilen hedefler, Beden Eğitimi ile sporun temel amaçları ile paralellik göstermektedir. Eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesinde Beden Eğitimi ve Sporun güçlü kaynaklara sahip olması, eğitsel ve sportif oyun, boş zamanların değerlendirilmesi, sağlıklı bir yaşam, başkalarıyla iyi ilişki ve dostlukların kurulması ferde ve topluma sayısız faydalar sağlamaktadır(26).

Genel Amaçlar

1. Atatürk' ün ve düşünürlerin Beden Eğitimi ve Spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.

2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme.

3. Sinir-kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme.

4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme.

5. Beden Eğitimi ve Sporla ilgili temel bilgi ve beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.

6. Resim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.

7. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme.

8. Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamı ve önemini kavrama törenlere katılmaya istekli olabilme.

9. Beden Eğitimi ve Sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme.

10. Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili

bilgi, beceri tavır ve alışkanlıklar edinebilme.

11.Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme

12.işbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.

13.Görev ve sorumluluk alma, liderlere uyma ve liderlik yapabilme.

14.Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk davranabilme.

15.Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.

16.Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme.

17.Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme.

18.Spor araç ve tesisleri bilgisi.

-Lise Haftalık Ders Çizelgesi-

DERSLER	F E N	S E M		F E N	S E	
		O D A	S E T		O S	E B
		Y B E	A İ M		A L	B İ Y A
		L Y A	B A T		B İ L	A T
		F İ T	L K			
TURK DİLİ VE EDEBİYATI	5	4	6	4	4	4
PSİKOLOJİ	-	1	2	-	-	-
FELSEFE GRUBU	-	-	-	-	-	6
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ..	1	1	1	1	1	1
TARİH	2	2	2	2	2	2
T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATURKÇULUK	1	1	1	2	2	2
SANAT TARİHİ	-	-	2	-	-	2
COĞRAFYA	2	-	3	-	-	3
MATEMATİK	5	6	3	7	3	-
BİYOLOJİ VE SAĞLIK BİLGİSİ	3	-	-	-	4	-
FİZİK	3	4	-	4	3	-
KİMYA	2	3	-	3	4	-
YABANCI DİL	5	4	5	3	3	4
BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	2	2	2
MİLLİ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	1	-	-	-
SEÇMELİ DERSLER	2	4	4	4	4	4

TOPLAM	33	33	32	32	32	32

Beden Eğitimi Dersi Çerçeve Planı**A-BAŞLAMA DÖNEMİ (8-10 Dakika)**

a-Düzen alıştırmaları (Dizilmeler, sıralamalar, hizalanmalar, açılma ve yayılmalar),

b-Isıtıcı ve yumuşatıcı hareketler (Yürüyüş, koşu ve sıçramalar veya küçük bir oyun),

c-Hazırlayıcı ve işletici hareketler (Hafif kol, bacak ve gövde hareketleri),

B-ESAS DÖNEM (20-25 Dakika)**CİMNASTİK ALIŞTIRMALARI:**

a-Bütün vücudu işletici, güçlendirici ve dayanıklılığı sağlayıcı hareketler (Serbest, ritmik ve tempolu koşular, eşli araçta ve araçlı hareketler; asılma, tırnanma ve dayanmalar)

b-Denge alıştırmaları

c-Beceri hareketleri (araçtan atlamalar ve yer alıştırmaları) veya spor alıştırmaları

a-Koşular

b-Atlamalar

c-Atmalar

d-Sportif oyunlar

C-BİTİRME VE SONUÇ DEVRESİ (10-15 Dakika)

Oyun ve dinlendirici hareketler yaptırılır.

Lise Beden Eğitimi Ders Programlarının Mevcut Durumu

En dinamik ve hassas, her yeni fikre, düşünceye, akıma, politik ve ideolojik harekete açık ve idealist

çağında olan gençliğin, bilgi, eğilim ve enerjisi milli amaçlarımız ve çıkarlarımız doğrultusunda Beden Eğitimi ve Spor gibi kişilik ve karakter geliştirici milli birlik ve beraberlik ruhunu ve duygusunu, sevgiyi, saygıyı, hoşgörüyü anlayışı, dayanışmayı, milli bütünlüğü güçlendirici faaliyetler değerlendirilemediği takdirde, zararlı, yıkıcı, bölücü, saptırıcı niyetler, tertipler, anarşist ve terörist hareketler, daima kendileri için en uygun ortamı ve imkanları bulacaktır, düşüncesi genelde kabul görmektedir(4). Lise gençliğinin beden eğitimi ve ders içi faaliyetlerle spora yönlendirilmesi konusunda çeşitli fikirler ve yorumlar yapılmaktadır. Liselerimizin gerek fiziki yapılarının gençlere spor yapma imkanı vermediği gibi, okuldaki eğitim ve öğretimin ders dışı etkinliklere yeteri kadar müsait olmaması, araç-gereç, çalıştırıcı farklı cinsiyet ve yaşlarla değişik branşlarda öğrencilere, yalnızca beden eğitimi derslerinde ders saatleri içerisinde hedef davranışlara ulaşmanın mümkün olmaması, amaçlanan ihtisaslaşmış branş derslerinde yukarıda saydığımız nedenlerden dersin öğrenciye gerekli mesaj vermesini önleyen faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Liselerde belirlenen hedefleri uygulamaya sokarak gerçekleştirebilmek için ise "Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Ders Öğretim Programları", M.E.G.S.B. Talim Terbiye Kurulunun 4-12-1987 gün ve 232 sayılı kararları ile Eğitim ve Öğretim Yüksek Kuruluna sunulan ve bu kurulun 9-12-1987

gün ve 57 sayılı kararları ile kabul ettiği, daha önceden yürürlükte olan Talim ve Terbiye Kurulunun 21-9-1957 tarih ve 215; 1-7-1968 tarih ve 171 sayılı kararları ile kabul edilen Lise ve ilkokul Beden Eğitimi programlarının yürürlükten kaldırılarak "ilköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Ders Programları" 1987-1988 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere geliştirilmek kaydıyla uygulamaya konmuştur(16). Bu programlar ilk öğretim okulları 1 ve 2. kademe (ilkokul, orta okul) öğrencileri içindir. 1968 yılındaki müfredat programındaki amaçlar 1987-1988 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere geliştirilen beden eğitimi öğretim programları ile somutlaştırılarak amaçların davranışa dönüştürülebilmesi bakımından daha belirgin hale gelmiştir. Yeni beden eğitimi ders öğretim programlarında 1,2 ve 3. sınıfları için amaçlar tek tek tespit edilmiş olup, bu amaçta ilgili ünitelere ayrılarak ilgili ünitelerdeki amaçların gerçekleşebilmesi için hangi davranışların öğrencilere kazandırılacağı açıkça yazılmıştır. Ele alınan üniteler çecre şartları, saha, tesis ve araçlar göz önünde bulundurularak kız ve erkek öğrenci ayrımaksızın bütün öğrencilere (kızlarda güreş ve futbol dalları hariç) ortak uygulanacaktır(15).

Lise I. sınıflarda 5 amaç 41 davranış

Lise II. sınıflarda 4 amaç 35 davranış

Lise III. sınıflarda 4 amaç 32 davranış gerçekleştirilmek

istendiği beden eğitimi dersi 6đretim programlarında g6r6lmektedir. Lise 1, 2 ve 3. sınıflarda voleybol eğitimi için tespit edilen amaç ve davranışlar şu şekilde sıralanmıştır.

AMAÇ 1-VOLEYBOL YARIşMA VE OYUN KURALLARI BİLGİSİ

DAVRANIşLAR

- 1-Saha içerisinde bulunduğu b6lgenin numarasını s6yleme
- 2-Kazanılan servisten sonra yer değiştirmenin saat yelkovanı y6n6nde yapılacağını s6yleme
- 3-Oyun içerisinde servis karşılamaya hazırlanırken; ortadaki oyuncuların 6n6nde; yine her oyuncunun solundaki oyuncuların sol yanında, sağındaki oyuncuların sağ yanında bulunamayacağını s6yleme
- 4-File ve çizgi hatalarını s6yleme
- 5-Vuruş hatalarını s6yleme
- 6-Bir takımın hangi vuruşlarında sayı kazanılacağını s6yleme
- 7-Bir setin kaç sayıdan ibaret olduğunu s6yleme
- 8-Oyuncu değişimi kurallarını s6yleme
- 9-Kaç set kazanıldığında oyunun sona ereceğini s6yleme

AMAÇ 2-VOLEYBOL İLE İLGİLİ TEMEL BECERİLER EDİNEBİLME

DAVRANIşLAR

- 1-Temel duruş ve yer değiştirme
- 2-Yana dalış (planjon) yapma
- 3-Geriye yuvarlanış (planjon) yapma
- 4-6ne dalış (planjon) yapma

- 5-Pozisyon dönme
- 6-Çeşitli şekillerde parmakla paslaşma
- 7-Çeşitli şekillerde manşet paslaşma
- 8-Alttan servis atma
- 9-Tenis servis atma
- 10-File üzeri vuruş yapma (sımaç)
- 11-File üzeri engelleme yapma (blok)

AMAÇ 3-VOLEYBOL İLE İLGİLİ KOORDİNASYONU GELİŞTİREBİLME

DAVRANIŞLAR

- 1-Uyarı ile öne geriye ve yanlara ard arda yer değiştirebilme
- 2-Öne geriye ve yanlara atılan topları parmak pas ve manşetle çıkarma
- 3-Yanlara atılan topları yana dalış ile kurtarma
- 4-Geriye atılan topları geriye yuvarlanış ile kurtarma
- 5-Değişik dizilişlerde, çeşitli şekillerde paslaşma
- 6-Servis karşılama ve ardından file üzeri vuruş yapma
- 7-Öne ve yana hız alarak file üzeri engelleme yapma
- 8-3:3,4:4,6:6 karşılıklı hücum ve savunma yapma
- 9-Kurallara uygun voleybol oynama

AMAÇ 4-VOLEYBOL OYNAMAYA İSTEKLİ OLABİLME

DAVRANIŞLAR

- 1-Paslaşmayı geliştirici oyun ve yarışmalar yapma
- 2-Servis atmaya geliştirici oyun ve yarışmalar yapma
- 3-File üzeri vuruşu ve engelleneyi geliştirici oyun ve yarışmalar yapma

4-Yanlara ve önlere dalışla geriye yuvarlanması geliştirici oyun ve yarışmalar yapma

5-Birçok beceriyi kapsayan oyun ve eğlenceli yarışmalar yapma

AMAÇ 5-VOLEYBOLU DOSTÇA OYNAMAYA KAZANANI KUTLAMA KAYBETMEYİ KABULLENEBİLME

DAVRANIŞLAR

- 1-Grupla oynamaya istekli olma
- 2-Oyun içerisinde kendi ve rakip takım oyuncularına saygılı olma
- 3-Yöneticilerin uyarılarına ve hake kararlarına saygılı olma
- 4-Başarılı olduğunda aşırı öğünmeme
- 5-Kazanmak için kural dışı yollara baş vurmama
- 6-Oyun ve yarışmalarda kaybettiğinde ileride başarılı olmak için daha çok çalışmaya istekli olma
- 7-Oyun ve yarışmalarda başarının sevincini, kaybetmenin üzüntüsünü arkadaşları ile paylaşma.

Erken yaşlarda voleybol sporuna başlanması gerek okullarda gerekse kluplerde bugünkü düzeyinden daha ileriye gitmesi şüphesiz daha çok erken yaşlarda başlanmasıyla ancak mümkün olabilecektir.

Bir öğretim yılında lise ve dengi okullarda 32 haftalık eğitim ve öğretim süresinde eğitim ve öğretim programlarında belirlenen ders dağılım cetvellerinde Beden

Eğitimi derslerinin haftada bir gün ve de ikişer saat olarak müfredat programlarında yer almaktadır (Daha önce 1. ve 2. sınıflar üçer saat, 3. sınıfta ise ikişer saat yapılmakta üç saat arka arka yerine 2+1 şeklinde iki günde yapılmakta idi.) Beden eğitimi ders müfredat programlarında lise 1. sınıflarda 21 ünite içerisinde 85 amaç 522 davranış, lise 2. sınıflarda 17 ünite 76 amaç 450 davranış, lise 3. sınıflarda 19 ünite 63 amaç 389 davranış olarak belirtilen beden eğitimi derslerinde voleybol sporu en fazla ilgi çeken spor branşlarının başında gelmesi şüphesiz her şart ve mekanda oynanmasına ve her yaştaki insanlar tarafından bizzat oynanması popülaritesini artırmaktadır. Yazın plaj kenarında, kırdada, okul bahçesinde vb. yerlerde olduğu gibi gerçek sahada ise topun süratle yer değiştirdiği, oyuncuların hareket halinde topa bir veya iki elle dokunma veya vurmalarını ve bu hareketlerin dar bir saha içinde yapıldığı, bu sportif oyunun karakteristik özelliği olarak görürüz.

Kombine bir hücum için manşet ve parmak pasla servisi karşılayarak topu istenilen yere, yani pasörün bulunduğu yere uzatmak, pasörden smaçöre iyi bir top kaldırmak ve sonuca giden bir sınaçla hücumu sonuçlandırmak, kuvvetli ve etkili servislerle rakibi zor duruma sokmak, defansta öne geriye, sağa sola planjonlar yaparak kuvvetli bir blok tutmak, kolay hareketler değildir. Topa tek veya çift elle yapılacak temas, bütün

vücudun bilhassa kol ve parmakların yumuşaklığı ve esnekliği ile topa ani ve kusursuz bir vuruşa ihtiyaç gösterir. Oyuncunun yumuşak hareketleri pozisyonlar, sağa, sola, öne ve geriye kısa deparlar, maksimum sıçrayışlar, gelen topların altına süratli bir şekilde giriş ve cesur düşüş gibi hareketlerle heran değişebilir. Topa vuruşun çok dikkatli yapılması gereken temel teknikleridir(7).

Bu spora genellikle çok erken yaşta başlama eğilimi olmalıdır. Çocuğun zevk almak, eğlenmek için yaptığı sporun yerini stresli ne pahasına olursa olsun kazanna azmi ile yapılan ve büyükler tarafından organize edilen yarışmalar almaktadır. Halbuki çocuklarda fiziksel aktivitenin, sporun amacı onlarda kardiyovasküler dayanıklı, neromusküler koordinasyonu, kas kuvvetini, esnekliği geliştirme olmalıdır. Yetişkinlerin spora karşı olan tutumlarının ve kondisyonlarının temelini çocuklukta atıldığı unutulmamalıdır. Eğer bir çocuk daha sonraki yıllarda da aktif bir hayat yaşamak istiyorsa aktif hayat yaşamının zevkini de alışkanlığını çocuklukta itibaren almaya başlamalıdır. Yeme alışkanlığı gibi fiziksel hareket alışkanlığı erken yaşlarda başlar. Astrand'a göre çocukluk çağlarındaki ihmalin daha sonraki yıllarda telafisi mümkün olmaktadır. ilkokul çağlarında iken çocuğun büyük kol ve bacak kasları küçük el ve parmak kaslarına oranla daha iyi gelişmiştir. Çocuğun el, göz koordinasyonu tam değildir. Kalbi vücuduna oranla daha yavaş büyür. Dikkatini

yoğunlaştırması kısa sürer. Böyle bir yaşta yarışma amacı güden atletik ve hünere, beceri çalışmalarının değeri yoktur. Hareketler daha ziyade oyun havasında olmalıdır. Yarışma havasına girilmemelidir. Puberteden evvel esnekliği, yumuşaklığı, koordinasyonu, kassal kuvveti ve dayanıklılığı, aerobik kapasiteyi, psikomotor özellikleri geliştiren çalışmalara yer verilmektedir. Anaerobik kapasiteyi geliştiren antrenmanlar her yaşta uygulanabilirse de yorucu olduğundan ve zevk vermediğinden puberteden evvel tavsiye edilmez. Sporda ihtisaslaşma özel bir antrenman ister, belirli sıklıkta ve şiddette yapılmasını gerektirir. Bu tip çalışmalar çocuğa biyolojik zararlar verebilir. Onu spordan soğutabilir. Onun için 12 yaşından evvel sporda ihtisaslaşmaya gidilmesi tavsiye edilmez. Orta okul yaşlarında voleybol gibi sporlar total vücut gelişimine yardımcı olurlar. Lise yaşlarında voleybol gibi sporlar kas kuvvetini, esnekliği, kardiyovaskular dayanıklılığı artıran aktivitelere devam edilir. Bu yaşlarda artık gerek bireysel, gerek ekip sporlarına yarışma amacıyla girilebilir. Fiziksel aktivite ancak muayyen eşik bir düzeyin üstüne çıktığı zaman dolaşım sistemi dayanıklılığını artırmada faydalı olur. Yapılan efor şahsın maksimal iş kapasitesinin en az % 70-75 civarında olmalıdır(1).

Voleybol eğitimi için 32 haftalık bir beden eğitimi dersi ile 1, 2, 3. sınıflarda 64 saatlik bir eğitim

ve օğretim yılı içerisinde yalnızca bir branşa ait eğitim yapılması yıllık müfredat programı bakımından bir hayli zor ve inkansızdır. Çünkü, liselerdeki beden eğitimi dersi bir bütün oluşturduğundan diğer branşlara da yer verilmesi zorunludur. Oysa ihtisaslaşmış beden eğitimi dersi yapıldığında böyle bir sorunla karşılaşılmayacaktır. Diğer branşlarada yer verilmesi dolayısıyla hiçbirine yeterli zaman ayrılmasına sebep teşkil etmesi bu dersin istenilen seviyeye getirmek dolayısıyla öğrenci ve öğretmen arasında hedef davranışlara ulaşmayı engelleyici nitelik kazandırmaktadır.

Bu sebeple; araştırmanızın problemi oluşturan lise beden eğitimi ders programları içerisinde voleybol eğitimi ile hedeflenen amaç ve hedef davranışlara ne derece ulaşıp ulaşılanadığını, öğretmenlerin verdiklerini iddia ettiklerini öğrenciler ise büyük bir kısmını yeterli almadıklarını öne sürdükleri beden eğitimi dersinin, öğrencilere beden ve ruh gelişimleri göz önünde tutularak ne kadarının davranışlara dönüşerek derslerde alıp almadıkları, konularda istenilen başarının neresinde olduğunu belirlemek ve hünelerle olması gerekenin belirlenmesi olacaktır.

3.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı TÜRK Milli Eğitimi sistemi içinde yer alan liselerde beden eğitimi derslerinde voleybol eğitiminin yeri ve öneminin genel bir değerlendirilmesi yapılacaktır. Ülkemizin nüfusunun % 25' i 16-24 yaşları arasındadır(3). Bu genç nüfusun sağlıklı bir toplum olabilmesi beden eğitimi ve spor yoluyla eğitilmesi gerekir. Sporda kendi arasında çeşitli branşlara ayrılmaktadır. Sporun her branşında olduğu gibi voleybol sporun da başarılı olabilmek için çeşitli faktörlerin gerektiği bilinmektedir. Bu sebeple, aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1-Voleybol oyun kurallarının öğretimi açısından öğrencilerle öğretmenler arasında manidar bir farklılık varmıdır?

2-Beden eğitimi derslerinde ve ders dışı faaliyetlerle voleybol eğitimi ile ilgili temel tekniklerin öğretimi açısından öğrencilerle öğretmenler arasında manidar bir farklılık varmıdır?

3-Liselerde voleybol takımlarında oynayan oyuncuların voleybol sporunda yetişme kaynakları nelerdir?

4-Öğrenci voleybolculara ailelerinin gösterdiği desteğin ne oranda olduğu

5-Okul takımlarında oynayan sporcuların klüplerle işbirliğinin ne seviyede gerçekleşip gerçekleşmediği

6-Okullarda voleybol eğitimi ve voleybol takımı

çalışmalarında diğer ders öğretmenleri, okul idaresi öğrenci voleybolculara gerekli desteği sağlıyorları mı?

7-Beden eğitimi ve ders dışı faaliyetlerde yıllık ders planlarında hedef davranışların gerçekleşmesi açısından öğrencilerle öğretmenler arasında manidar farklılıklar varmıdır?

3.1.Araştırmanın Önemi

Beden eğitimi ve spor bir eğitim vasıtasıdır. Nerede ve ne zaman yapılırsa yapılsın onun bir eğitsel yönü mevcuttur. Buda gereklidir. Bunun içindir ki faydalı bir spor eğitim ve öğretimi için ilk şart eğitsel hedef ve gayretlerin verilmesidir. 1987 yılında yürürlüğe giren 1987-1988 yılından itibaren denenip aksaklıkların tespit edilerek uygulanacağı bildirilen "Lise ve dengi okullar beden eğitimi dersi öğretim programları" ile herhangi bir fikir henüz olgunluğa ulaşmadığından bu araştırmada liselerde beden eğitimi derslerinde amaç ve hedef davranışlara ne derece yaklaşıldığının tespit edilerek gerekli düzenlemeler için veriler elde edilecektir. Öğrenciler kendi yeteneklerine, vücut yapısına, içinde bulunduğu şartlara, cinsiyete en iyi bir şekilde yetişme ve gelişmelerini sağlamak ders içinde oyunla birlikte çocuk ve gencin kendi dünyasını yaşayarak tecrübe kazanmasına önderlik etmek liselerde beden eğitimi derslerinde voleybol eğitimi mevcut durumu hakkında bu verilerle bilgi sahibi olmak açısından önemlidir. Elde edilen verilerin

değerlendirilerek mevcut ve olması gereken hakkında görüşlere yer vermek, lise voleybol eğitiminin önemini okul idaresi diğer ders öğretmenleri, veliler ve diğer okul içi faaliyetlerle olan ilişkisini ortaya çıkan bulgularla meselenin temelden çözülmesini sağlayacağı faydaları açısından önemlidir.

3.2.Varsayımlar

Bu araştırmanın planlanıp yürütülmesinde, bulguların yorumlanmasında varsayımlardan hareket edilmiştir.

1-Seçilen örnekler, araştırmanın evrenini temsil eden nitelikte olduğu varsayılmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarını hizmet eder düzeyde belirlenmesinde uzman görüşleri yeterli kabul edilmiştir. Araştırmaya katılan deneklerin ankete objektif ve tarafsız cevap verecekleri kabul edilmiştir.

3.3.Sınırlılıklar

Bu araştırmada; Konya ili sınırları içerisinde liselerde beden eğitimi derslerinin voleybol eğitimi ile sınırlıdır. 1989-1990 öğretim yılı içerisinde Konya ilinde voleybol okul karşılaşmalarında ilk üçe giren kız ve erkek takımlarını sporcu öğrencilerle bu okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenleri, idareci, beden eğitimi derslerine giren diğer bany öğretmenleri cevaplarıyla sınırlıdır.

Tanımlarda Kısaltmalar

Beden Eğitimi: insan bütününe oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılabilmesi için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünüdür(4).

Spor: Yenme ve muktedir olma gibi insan içgüdüsünün tatminini amaç edinen, rakabete dayalı, sosyalleştirici, bütүнleştirici faaliyetlerin bütünüdür(4).

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinleri için sağladığı Milli Eğitim kurumunun amaçlarının gerçekleşmesine dönük bütүн faaliyetleri kapsar. Öğretim, ders dışı eğitsel çalışmalar, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler bu çerçeveye içerisine girer(25).

Ders Programı: Öğretim programlarında yer alan "bilgi kategorilerinin, disiplinlerinin ve faaliyet alanlarının eğitim alanları ile ilişkili olan özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için, öğretim ilkeleri, konuların alt kategorilerinin ve diğer değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim ve öğretim programlarındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır(25).

4. MATERYAL VE YONTEM

4.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma: Tarama modeliyle yürütülmüştür. Konu ile ilgili literatür taranarak, konu ile ilgili teorik bilgilere yer verilmiştir.

Bu araştırma lise ve dengi okullarda öğrenim yapan voleybol okul takımlarında oynayan öğrencilerle, bu okullarda görevli idareci, beden eğitimi öğretmenleriyle, beden eğitimi derslerine giren diğer branş öğretmenlerinin dersleri işlerken uygulamadaki mevcut durumu ileriye dönük görüşleri belirlemek için anket tekniği kullanılmıştır.

Anket yoluyla elde edilen verilerde, araştırmanın amacını oluşturan sorulara cevap aranmıştır.

4.2. Evren

Bu araştırmanın evreni Konya ilinde lise ve dengi okullarda voleybol takımlarındaki sporcu öğrencilerle, bu okullardaki idareci ve beden eğitimi öğretmenleriyle, bu derslere ek ders olarak giren diğer branş öğretmenleri kapsamı içerisine almaktadır.

4.3. Örneklem

Bu araştırmanın örnekleme ise, Konya ili merkezinde yapılan liseler arası voleybol il birinciliği eleme müsabakaları sonunda çeyrek finale kalan lise takımlarının sporcu öğrencileriyle, bu okullarda görevli idareci, beden eğitimi öğretmeni ve beden eğitimi derslerine giren diğer branş öğretmenlerinin 1989-1990

öğretim yılında toplam 70 öğrenci ve 37 idareci ve öğretmen araştırmada örneklem grubunu oluşturmuştur.

Konya Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğünden yazılı izin alınmış ve bu izinle Karatay, Meram, Selçuklu ve Ereğli ilçelerinde önceden belirlenen liselerde araştırma yapılmıştır.

4.4.Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanması şu şekilde yapılmıştır. Öncelikle araştırmanın problemine ilişkin mevcut bilgiler ilgili literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiş, böylece konu ile ilgili teorik bilgiler oluşturulmuştur.

Daha sonra liselerde beden eğitimi derslerinde voleybol eğitiminin durumunu kapsamı düşünülen araştırmanın, program geliştirme, değerlendirme, araştırma teknikleri ile ilgili kaynaklardan yararlanılmıştır.

Araştırmanın yapıldığı okullarda görevli beden eğitimi öğretmeni ve idarecileriyle görüşülerek fikirleri alınmış daha sonra alanın uzmanlarıyla görüşülmüş, alandaki uzmanların önerilerine göre ankete son şekil verilerek bu aşamada 44 adet soruyu kapsayan anket düzenlenmiştir. Cevaplar ise *Evet, Bazen, Hayır* şeklindedir.

Anketler araştırmacı tarafından uygulanmış, uygulamadan önce anketle ilgili bilgiler ve açıklamalar yapılarak sporcu öğrencilerden cevaplamaları istenmiştir.

Örneklem grubundaki anketler araştırmacı

tarafından takip edilerek toplanmıştır.

Anketler geri döndükten sonra, elde edilen veriler hazırlanan bilgi formlarına işlenmiş ve bilgisayarla değerlendirilmiştir. Analizler S.U. Ziraat Fakültesi Bilgisayar Laboratuvarında yapılmıştır.

İstatistiklerin analizi 1 MB Amiga 500 bilgisayarında yapılmış, anket sorularının cevaplarının frekans ve yüzdeleri alınarak Khi-Kare (X^2) istatistikleri hesaplanmıştır.

$$\text{Khi-Kare, } (X^2) = \sum_{I=1}^K \frac{(F-f^1)^2}{f^1}$$

F =Gözlenen frekans
 f¹=Beklenen frekans
 K =Sınıf sayısı

5.BULGULAR

5.1.Öğretmenler için Kişisel Bilgiler

Tablo 1)Örneklem grubundaki idareci ve öğretmenlerin cinslerine göre dağılımı

Elemanlar	Sayı	%
Bayan	6	16.22
Erkek	31	83.78
Genel Toplam:	37	100.00

Yukardaki tablo incelendiğinde örneklem grubundakilerin büyük çoğunluğunu (% 83.78) erkeklerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2)Örneklem grubundaki yönetici ve öğretmenlerin görevlerine göre dağılımları

Elemanlar	Sayı	%
Müdür	2	5.42
Müdür Yrd.	24	64.86
Beden Eğ. Öğ:	10	27.02
Diğer Branş Öğretmenleri	1	2.70
Genel Toplam:	37	100.00

Yukardaki tabloda görüldüğü gibi örneklem grubunun çoğunluğunu (% 64.86) müdür yardımcıları, beden eğitimi

öğretmenleri % 27.02 lik bir oranı, müdürler % 5.42 ve diğer öğretmenler ise % 2.70 lik bir oranı oluşturmaktadır.

Tablo 3)Örnekleme grubundaki Beden Eğitimi öğretmenlerinin mezuniyetlerine göre dağılımı

Elemanlar	Sayı	%
Eğitim Ens.	8	80.00
Spor Akademisi	1	10.00
Spor Yüksek Ok.	1	10.00
Eğitim Fak.Bed.	-	----
Genel Toplam:	10	100.00

Yukardaki tablo incelendiğinde Beden Eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu 3 yıllık Eğitim Enstitüsü mezunu (% 80), % 10'u Spor Akademisi mezunu olduğu görülür.

Aşağıdaki tablo (Tablo 4) incelendiğinde örnekleme grubundaki yönetici ve öğretmenlerin % 32.43'ü 11-15 yıllık meslek kıdeminde olanlar, % 27.02'sinin 6-10 yıllık kıdemli öğretmenlerden, % 18.91'inin 24 yıldan fazla kıdemi olan öğretmenlerden, % 13.51'inin 16-20 yıllık kıdemli öğretmenlerden ve % 8.13'ünün ise 1-5 yıllık kıdemli öğretmenlerden oluştuğu görülür.

Tablo 4)Yönetici ve öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları.

Elemanlar	Sayı	%
1-5 Yıl	3	8.13
6-10 Yıl	10	27.02
11-15 Yıl	12	32.43
16-20 Yıl	5	13.51
24+	7	18.91
Genel Toplam	37	100.00

5.2.Kişisel Bilgiler ile ilgili Bulgular

Tablo 5)Örnekleme grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı

Elemanlar	Sayı	%
Kız	27	37.0
Erkek	43	63.0
Genel Toplam	70	100.00

Yukardaki tabloda da görüldüğü gibi örnekleme oluşturulan öğrencilerin üçte biri (% 37) kızlardan, yaklaşık üçte ikisi (% 63) de erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6)Öğrencilerin bölümlerine göre dağılımları

Elemanlar	Sayı	%
Edebiyat	20	29.0
Matematik	11	15.0
Fen Bilimleri	39	56.0
Genel Toplam	70	100.00

Yukardaki tabloda da görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğrencilerin % 56'sı Fen Bilimleri, % 29'u Edebiyat ve % 15'i de Matematik bölümlerine devam etmektedirler.

Tablo 7)Örnekleme oluşturan öğrencilerin babalarının geçmişte uğraştıkları spor branşlarına göre dağılımı

Elemanlar	Sayı	%
Voleybol	5	7.14
Futbol	7	10.0
Basketbol	1	1.42
Hiç Uğraşmamış	57	81.44
Genel Toplam	70	100.00

Yukarıdaki tablo incelendiğinde öğrencilerin babalarının % 1.42'sinin geçmişte basketbol, % 7.14'ünün voleybol, % 10'unun futbol yaptıkları ve % 81.44'ünün ise

hiç spor yapmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 8)Örnekleme oluşturan sporcu öğrencilerin voleybol temel tekniklerine başlama yaşlarına göre dağılımları

Elemanlar	Sayı	%
8 yaş ve altı	---	---
8-10 yaş	3	4.00
10-12 yaş	9	13.00
12-14 yaş	33	47.00
14-16 yaş	22	32.00
16 yaş ve üstü	3	4.00
Genel Toplam	70	100.00

Tablo 8 incelendiği zaman örnekleme oluşturan okul voleybol takımlarında oynayan öğrencilerin temel tekniklere başlama yaşlarıyla ilgili % 47'si 12-14 yaşlarında yani ortaokul sıralarında aldıkları, % 32'si 14-16 yaşlarında dolayısıyla büyük bir çoğunluğun lise öğrenimine başlamadan önce gerek ortaokul gerekse ilk öğretim okullarında temel teknikleri aldıkları anlaşılmaktadır.

5.3.Amaçlar Açısından Bulgular

Amaç 1) Voleybol oyun kuralları bilgisi hakkında.

Tablo 9)Voleybol oyun kuralları bilgisi hakkında toplam 10 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar

1.Amaç Toplam 10 soru			
	Evet %	Bazen %	Hayır %: Satır Khi kare
37 Öğretmen	:82.14	: 14.15	: 3.71 : 78.39
70 Öğrenci	: 4.54	: 3.70	: 91.6 : 78.39
Toplam Khi-kare=156.7956		p<0.01	SD=2

Tablo 9 da da görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan 37 öğretmen 1. Amaca yönelik 10 davranış için % 82.14 Evet, % 14.15 Bazen ve % 3.71 Hayır cevabı vermişlerdir. Aynı amaç için örneklem grubunu oluşturan 70 öğrenci % 4.54 oranında Evet, % 3.70 oranında Bazen ve % 91.6 oranında Hayır cevabı vermişlerdir. Yapılan toplam Khi-kare işleminden sonra öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Toplam Khi-kare=156.79. Buradan öğrencilerin 1. Amaca yönelik "Oyun Kuralları Bilgisi" açısından amaçları davranışlara dönüştüremedikleri ortaya çıkmaktadır. Serbestlik Derecesi ise 2 dir.

Amaç 2)Voleybol ile ilgili temel beceriler edinebilme hakkında,

Aşağıdaki Tablo 10 da görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan öğretmenler 1. Amaca yönelik toplam 8 davranış için % 70 oranında Evet, % 16.03 oranında Bazen ve

% 13.89 oranında ise Hayır cevabı vermişlerdir. Aynı amaç için toplam 70 öğrenci % 73.92 oranında Evet, % 12.85 oranında Bazen ve % 12.14 oranında Hayır cevabı vermişlerdir. Toplam Khi-kare 0.565 bulunmuştur. Buradan 1. Amaca yönelik toplam 8 davranışın yani "Voleybolda Temel Beceriler Elde Edinebilme" açısından amaçları davranışlara dönüştürdükleri anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile örneklem grubunu oluşturan öğretmen ve öğrenciler arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Serbestlik derecesi ise 2 bulunmuştur.

Tablo 10)Voleybol ile ilgili temel beceriler edinebilme hakkında toplam 8 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar

2.Amaç Toplam 8 soru			
	Evet %	Bazen %	Hayır %: Satır Khi kare
37 Öğretmen	:70.08	: 16.036	: 13.89 : .2842
70 Öğrenci	:73.92	: 12.85	: 12.14 : .2811
Toplam Khi-kare=0.565		p>0.01	SD=2

Amaç 3)Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirebilme hakkında,

Tablo 11)Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirebilmesi hakkında toplam 9 soruya örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin verdiği cevaplar

3.Amaç Toplam 9 soru			
	Evet %	Bazen %	Hayır %: Satır Khi kare
37 Öğretmen	:56.51	: 22.05	: 23.64 : 1.9989
70 Öğrenci	:56.65	: 12.15	: 30.86 : 2.008
Toplam Khi-kare=4.007		p<0.01	SD=2

Tablo 11 Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirebilme hakkında toplam 9 davranış için 37 öğretmen ve 70 öğrencinin verdikleri cevapları ve toplam Khi-kare sonucunu gösterir. Tablo incelendiğinde öğretmenlerin % 56 oranında Evet, % 22.05 oranında Bazen ve % 23.64 oranında Hayır cevabı verdikleri buna karşılık aynı amaç için örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin % 56.65 oranında Evet, % 12.15 oranında Bazen ve % 30.86 oranında ise Hayır cevabı verdiklerini görüyoruz. Bu iki grup arasında ise istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Toplam Khi-kare=4.007. Yani öğrenciler Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirebilme açısından gerekli amaçları davranışlara dönüştürememişlerdir.

Amaç 4)Voleybolu dostça oynama hakkında,

Tablo 12)Voleybolu dostça oynama hakkında örneklem grubundaki öğretmen ve öğrencilerin toplam 17 soruya verdikleri cevaplar

4.Amaç Toplam 17 soru			
	Evet %	: Bazen %	: Hayır %: Satır Khi kare
37 Öğretmen	:57.73	: 18.07	: 22.70 : 5.23E-02
70 Öğrenci	:55.27	: 17.82	: 24.38 : 5.17E-02
Toplam Khi-kare=0.1041		p>0.01	SD=2

Tablo 12 de de görüldüğü gibi 4 Anaca yönelik toplam 17 davranış hakkında örneklem grubunu oluşturan 37 öğretmen % 57.73 oranında Evet, % 18.07 oranında Bazen ve % 22.70 oranında Hayır cevabı vermişlerdir. Buna karşılık aynı amaç için toplam 70 öğrenci % 55.27 oranında Evet, %

17.82 oranında Bazen ve % 24.38 oranında ise Hayır cevabı vermişlerdir. Yapılan istatistiki işlem sonucu öğretmen ve öğrenci grubu arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani öğrenciler Voleybolu dostça oynama hakkında gerekli amaçları davranışlara dönüştürebilmişlerdir. Toplam Khi-kare=0.1041 bulunmuş, Serbestlik Derecesi ise 2 bulunmuştur.

6.TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğrencilerin, yalnız ders içi faaliyetlerle beden eğitimi ve sporun amaçlarına uygun yeterli gelişme ve eğitime ulaşmaları inkansızdır. Bu sebeple okul içinde ders dışı faaliyetlere ağırlık verilmeli, bu faaliyetler öncelikle sağlık ve eğitim aracı olarak düşünölmelidir. Şampiyon olma, yarış kazanma ön plana çıkarılmamalı, bu duygu bir hırs ve tutku durumuna dönüştürölmemelidir. Bu yönde aşırı kaçılanmış duyguların, eğitimi olumsuz yönde etkileyeceğı göz ardı edilmemelidir. Çalışmalara katılmış olma, önemli ve değerli sayılmalıdır.

Okul içindeki çalışmalar, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak düşünölmelidir. Şampiyon okul takımı çıkarma uğruna, okulun tüm imkanlarını az sayıdaki bir grup öğrenciye tanıma yerine bütün öğrencileri faaliyet içine sokan okul içi çalışmalara ve sınıflararası yarışmalara ağırlık verilmelidir.

Tabana yayılan bu faaliyetler de başarılı öğrenciler okul takımlarına alınarak, okullararası yarışmalara katılmaları sağlanmalıdır.

Sınıflara göre öğrencilerin gün saat ve çalışacakları spor dalı belirtilerek aylık ve yıllık programlar yapılmalıdır.

Bütün programlar ve beden eğitimi ve sporun genel, özel amaçları ve hedef ve davranışları göz önünde

bulundurulurak, öğrencilere; beden eğitimi dersi sevdirmeli, öğrencileri sırasında ve hayat boyu sürecek ve isteyerek spor yapma alışkanlıkları kazandırılmalıdır.

Bu araştırmayla elde edilen, kimlik bilgileri olarak örneklem grubu şunları kapsamaktadır.

1)Örnekleme oluşturan öğrenci voleybolcularının ailedeki fert sayısı çoğunlukla (% 44) 6 kişilik ailelerden oluşmaktadır.

2)Örnekleme oluşturan sporcu voleybolcularının voleybol temel tekniklerine başlama yaşları çoğunlukla (% 47) 12-14 yaş grubu olarak belirlenmiştir. Halbuki voleybolda ileri ülkelerde bu yaş ortalama 7-8 yaş civarındır. Bu açıdan temel teknikler için geç kalmış olmak voleybolumuzdaki ulusal başarıyı olumsuz olarak etkilemektedir.

3)Örneklem grubunu oluşturan öğrenci ve öğretmenler kendilerine sunulan okullardaki en fazla ilgi çeken spor branşının voleybol olduğu görüşüne büyük ölçüde katılmamışlardır.

4)Beden eğitimi derslerinde voleybol eğitimine yeterli ilginin olmamasına bir başka sebep te voleybol için gerekli araç-gereç ve sahaların hiç bir okulda nizami ölçüler içinde bulunmaması ve elverişsiz ortamlarda yapılması ilginin azalmasına sebep olarak tespit edilmiştir.

5)Liselerde voleybol sporuna gerekli zamanın

ayrılmadığı ve arzu edilen genel ve özel amaçlara, hedef ve davranışlara ulaşılamadığı, derslerde öğrencilerin farklı eğitimler alamadıkları tesbit edilmiştir.

6)Yine lise beden eğitimi ders programlarında voleybolun yıllık planda yer almadığı voleybol eğitiminde karşımıza çıkan güçlük olarak tesbit edilmiştir.

7)Lise beden eğitimi derslerinde voleybol eğitimi için ders içi ve ders dışı faaliyetlere beden eğitimi öğretmenleri ve idareciler yardımcı olurken diğer branş öğretmenlerinin yardımcı olmadıkları tesbit edilmiştir.

8)Okul voleybol takımlarındaki öğrencilerin çoğunluğu velilerinden teşvik görürken yine azımsanamayacak bir grubunda teşvik görmediği anlaşılmıştır.

7.OZET

Bu araştırmayla beden eğitimi ve sporda voleybol eğitiminin yeri ve 6nemi problemi oluşturmuş liselerdeki ders programlarında voleybol eğitiminin sorunları ve genel ve 6zel amaçlara, hedef ve davranışların gerçekte seviyeleri okul y6neticileriyle, beden eğitimi 6đretmenleri, diğer brans 6đretmenlerinin ve 6đrencilerin sunulan voleybol eğitiminden ne alıp almadıkları incelenmiştir.

Araştırmanın genel evreni 6lkenizdeki t6m liseler, 7alışma evreni de Konya ilindeki 1989-1990 yılındaki liseler arası voleybol il birinciliğinde ilk 6çe giren okul voleybol takımları oluşturmuştur.

6rneklem grubunu ise, liselerden toplam 37 6đretmen ile 70 idareciden ibaretti.

Araştırmada anket uygulanmış olup "*Evet, Bazen, Hayır*" dan oluşan veriler istatistiki olarak değerlendirilmiş, elde edilen verilerin frekans ve y6zdeleri (%) alınarak tablolar oluşturulmuş ve amaçlara ulaşılığ ulaşılamadığı 6đrencilerin ve 6đretmenlerin cevapları arasında toplam Khi-kare y6ntemiyle istatistiki farklılık aranarak belirlenmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgular şu şekilde 6zetlenebilir:

1)Lise I, II ve III sınıflarda voelybolla ilgili amaçlar hedef davranışlara d6n6şt6r6lenemiştir.

2)Liselerde voleybol sporuna gereken ilginin verilmediği ortaya çıkmıştır.

3)Liselerde sunulan voleybol eğitimi için gerekli tesis, araç-grecin yeterli olmadığı belirlenmiştir.

4)Okul ve klüp işbirliğinin gereken düzeye ulaşamadığı, bu konuda birbirlerini desteklemedikleri ortaya çıkmıştır.

8.KAYNAKLAR

- 1.AKGUN, N. Egzersiz Fizyolojisi. Gökçe Ofset Matbaacılık 1986, ss.,215-216.
- 2.BUYUKKARAGÖZ, S. Türk Orta Öğretim Gençliği ve Orta Öğretim Programları. I. Milletlerarası Gençlik Kongresi, Konya, 1987, s.222.
- 3.D.i.E. Türkiye İstatistiği Cep Yıllığı. Nüfusun Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Ankara, 1982, s.22
- 4.DPT. SPOR. Başbakanlık DPT Yayınları Ankara, 1984, s.4.
- 5.ERKAL, M. Sosyolojik Acıdan Spor. M.E.B. Ankara, 1988, s.119.
- 6.ATEŞOĞLU, M. Sporda Erdemlilik. (çeviri) G.S.B. Yayınları, Ankara, 1974, s.13.
- 7.GOLLU, C. Voleybol. Şafak Matbaası, Ankara, 1971, ss.3-4.
- 8.GURAY, O. "Sporcu Sağlığı ve Çevresel Faktörler." Sağlık ve Yaşam Dergisi. Grafik Sanatlar Matbaacılık A.Ş., istanbul, 1978, ss.16-26.
- 9.GUVENÇ, B. insan ve Kültür. Yükselen Matbaacılık Ltd. Şt. istanbul 1972, s.45.
- 10.iŞCAN, F. Türkler'de Spor. M.E.B. Ankara, 1988, ss.11-12
- 11.KAPTAN, S. Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistiksel Yöntemler. Olgaç Matbaası, Ankara, 1986, s.14
- 12.KETEN, M. Türkiye'de Spor. Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1974, s.2.

- 13.KOKNEL, O. "Gençlik ve Spor." Sağlık Ve Yaşam Dergisi.
Güzel Sanatlar A.Ş. istanbul, 1978, ss.16-33.
- 14.Lise Müfredat Programı. M.E.B. Ankara, 1987, s.9.
- 15.M.E.B. Temel Eğitim Okulları ile Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor ve izcilik Uygulamaları Talimatnamesi. M.E.B. Ankara, 1981, s.11.
- 16.M.E.G.S.B. ilk Öğretim Okulları Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları. M.E.B. istanbul, 1988. s.278.
- 17.M.E.B. Milli Eğitimimiz. M.E.B. Yayınları 2008 Periyodik Eserler Dizisi, Ankara, 1990, ss.6-14,15.
- 18.OZBAYDAR, S. insan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi. Altın Kitaplar Yayınevi, istanbul, 1983, s.195
- 19.OZTURK, H. Modern Eğitimin Sosyolojisi. Haşmet Matbaası, istanbul, 1974, s.251.
- 20.OZYUREK, I. Öğretim ilke ve Yöntemler. A.U. Eğitim Bilimleri Fak. Yayınları, No.124, A.U. Basınevi, Ankara, 1983, s.1
- 21.SERENGİL, F. Eğitim Psikolojisi. Yüksek Teknik Öğretmen Okulu Matbaası, Ankara, 1983, s.7.
- 22.T.C.ANAYASA. Milli Eğitim Temel Kanunu. No.1739.
- 23.T.C.ANAYASA. Anayasa 59. Madde.
- 24.T.S.Y.D. ilkeler, Devisler, Belgeler, istanbul, 1981, s.8
- 25.VARIŞ, F. Eğitimde Program Gelistirme. A.U. Yayınları, Ankara, 1978. s.17,18-25.

18-4-1990

Sevgili Öğrenci,

Elinizde bulunan bu ölçek Beden Eğitimi derselerinizdeki uygulamalarınız ile ders dışı ihtisaslaşmış spor faaliyetlerinizdeki uygulamalarınız hakkında bazı sosyal konularla ilgili tutumlarınızı kapsayan maddelerden oluşmaktadır. Sizlerden bu tutum ve davranışları ne ölçüde katıldığınız belirtmeniz istenmektedir. Burada önemli olan ideal değil konu hakkında sizin ne düşündüğünüzdür. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. ve Her maddeye yer alan ifadeye tercihinizle ilgili bölümün altını (x) işaret koyarak belirtiniz.

Bu ölçek, sadece bilimsel araştırma amacı ile uygulanacaktır. Cevabınız gizli tutulacak, zahmet ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla,

İ. Bulent TILKİOĞLU

S.Ü Beden Eğ. Okutmanı

KONYA

KİŞİSEL BİLGİLER

- 1- İdi..... Soyadı.....
2- Cinsiyeti..... 1) () Kadın 2) () Erkek
3- Bölümünüz.....
1- () Edebiyat 4- Tabii Bilimler ()
2- () Matematik 5- Diğerleri ()
3- () Fen Bilimleri
4- Babanızın gençlikte uğraştığı Spor Ammenizin uğraştığı Spor Dalı
dali varsa yazınız..... varsa yazınız.....
5- Ailenizdeki Fert Sayısı
1) 1-2 2) () 3-4 3) () 5-6 4) () 7-8 5) () 9 ve yukarı
6- Voleybol Temel Eğitim çalışmalarına kaç yaşında başladınız?
1) () 8 Yaş ve daha aşağısı 4) () 12-14 Yaş arası
2) () 8-10 Yaş arası 5) () 14-16 Yaş arası
3) () 10-12 Yaş arası 6) () 16 ve daha Yukarı
7- Voleybol Temel Teknikleri ile Eğitimi ilk defa nerede aldınız?
1) Yaz Spor okulu { } 4) () Lise Beden eğitimi derslerinde
2) İlkokul Beden Eğt. Ders { } 5) () Kulüplerin Yıldız ve Genç Takım.
3) Ortaokul Beden Eğt. " { } 6) () Diğerleri yazınız.....
8- Spora hangi ilde başladınız yazınız?
.....

Lise Beden Eğitimi ders programlarında ve ders dışı faaliyetler ile ihtisaslaşmış seçmeli beden eğitimi faaliyetlerinde, voleybol eğitimi için belirlenen amaç ve davranışlar aşağıda belirtilmiştir.

Mevcut lise beden eğitimi ders programları ve uygulamaları ile bu amaçlara sizce ne derece başvurulduğunu tercih ettiğiniz seçeneğin karşısına (X) işareti koyarak belirtiniz.

1- BÖLÜM

A- Okulda beden eğitimi dersleriniz işlerken ; EVET BAZEN HAYIR
AMAÇ: Voleybol oyun kuralları ve bilisi hakkında

1- Voleybol saha ölçülerini öğrendiniz mi? () () ()

2- Voleybol oyundan oyuncu sayısını öğrendiniz mi? () () ()

3- Voleybol oyunu kaç set üzerinden oynanır, beşinci setteki oyun kuralları hakkında bilgi edindiniz mi? () () ()

4- Voleybol müsabaka seremoni şerhgesini (kura, saha seçimi ve diğışimi) öğrendiniz mi? () () ()

5- Bir setteki mola sayısını öğrendiniz mi? () () ()

6- Voleybol oyununda servis kazanmayı öğrendiniz mi? () () ()

7- Kazanılan servisten sonra yer değıştirmenin saat yel kovana yönünde yönünde yapılacağını öğrendiniz mi? () () ()

8- File, çizgi, ve vuruş hatalarını öğrendiniz mi? () () ()

9- Bir takımın hangi durumlarda sayı kazanağığını biliyor musunuz? () () ()

10- Bir setin kaç sayıdan ibaret olduğunu öğrendiniz mi? () () ()

AMAÇ: Voleybol ile ilgili temel beceriler edinebilme, Beden Eğitimi derslerinde ve ders içi faaliyetlerde .

11- Temel duruş pozisyonunu öğrendiniz mi? () () ()

12- Flanjen (Yana Balış) nasıl yapılır öğrendiniz mi? () () ()

13- Pas nedir? Kaç çeşittir? Nasıl yapılır? Öğrendiniz mi? () () ()

14- Çeşitli şekillerde gelen toplara parmakla paslaşmayı öğrendiniz mi? () () ()

15- Manşetle paslaşmayı basamakları ile öğrendiniz mi? () () ()

16- Servis nedir? Çeşitlerini öğrendiniz mi- () () ()

17- Smaç (File üzeri vuruş yapma) basamakları ile öğrendiniz mi? () () ()

18- Blok (File üzeri engelleme) nedir? Yapılışını öğrendiniz mi? () () ()

AMAÇ: Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirme açısından ;

19- Uyarı ile öne, geriye ve yanlara art arta yer değıştirmeye çalışmasını öğrendiniz mi? () () ()

20- Çeşitli yönlerden gelen topları parmak ve manşetle pasla çıkarmayı öğrendiniz mi? () () ()

- 21- Çeşitli yönlerde atılan topları (-öne,geriye,sağa ve sola) EVET BAZEN HAYIR
plonjen ile çıkarmaya öğrendiniz mi? () () ()
- 22- Servis karşılama ve smaç ile hücum oyunlarını öğrendinizmi?() () ()
- 23- Öne ve yanlara hızlı olarak file üzerinde blok yapmayı öğrendinizmi () () ()
- 24- 3:3,4:4,6:6 Karşılıklı hücum ve savunma oyunlarını öğrendinizmi- () () ()
- 25- Smaç,Blok vuruşlarını geliştirici oyunlar öğrendinizmi? () () ()
- 26- Temel Tekniklerin eğlenceli yarışmalar şeklinde yapmayı öğrendinizmi() () ()
- 27- Asansör ve örme tekniklerini öğrendiniz mi? () () ()

AMAÇ: Voleybolu oynama, kazananı kutlamayı, kaybettiği zaman yenilgiyi kabul etmek davranışları ile ilgili özelliklerinizin geliştirilmesi için

- 28- Voleybol oyununu takım arkadaşlarınızla oynamaktan zevk alıyormusunuz? () () ()
- 29- Voleybol oyunu oynarken kendi takım arkadaşlarınıza , rakibe ve hakemlere saygılı olma davranışları gösteriyormusun? () () ()
- 30- Voleybol oyunu nda kazandığınızda sevinçin, kaybettiğiniz zaman da başarısızlığı kabullenmek davranışlarını Beden Eğitimi derslerinizde alabiliyormusunuz? () () ()

2.BÖLÜM-

- 31- Derslerin içinde Voleybola ayrılan zaman yeterli mi? () () ()
- 32- Derslerinizle destekleriniz doğrultusunda farklı eğitimler alabiliyormusunuz? () () ()
- 33- Beden Eğitimi derslerinizde okul takımında oynayan arkadaşlarınızla birlikte oynamaktan zevk alıyormusunuz? () () ()
- 34- Okulunuzda en çok ilgi çeken spor dalının Voleybol olduğu fikrine katılır mısınız? () () ()
- 35- Ders dışı faaliyetlerde voleybol eğitimi ile iyi bir voleybolcu olunacağına inanır mısınız? () () ()
- 36- Yıllık ders planında Voleybol eğitimine ayrılan zaman sizce yeterlidir? () () ()
- 37-Okul Voleybol takımında müsabakalara hazırlanabilmesi için derslerimizdeki zaman sizce yeterlidir? () () ()
- 38- Okul Voleybol takımı çalışmalarını için ders saatleri içerisinde okul idaresi gerekli izni veriyor mu? () () ()
- 39- Okul Voleybol takımınız için diğer ders öğretmenleri destekliyor mu? () () ()
- 40- Okul Voleybol takımının çalışmalarını için ders dışı zamana ihtiyacınız olduğu fikrine katılır mısınız? () () ()
- 41- Okul takımında oynadıktan sonra kendinizde fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden gelişmeler olduğu fikrine katılır mısınız? () () ()
- 42- Okul ve Klüb takımlarının işbirliği sizce olumlu oluyor mu? () () ()
- 43- Okul takımında oynarken velilerimiz sizi destekliyor mu? () () ()
- 44- Voleybolda ileri ülkeler düzeyine gelebilmek için okullarda verilen voleybol eğitiminin daha geniş zaman boyutunda olmasına katılır mısınız? () () ()

Teşekkür ederim.

İ. RÜLENTİ FİŞEKÇİOĞLU

KİŞİSEL BİLGİLER

(Öğretmen ve Yöneticiler için)

1- Cinsiyetiniz 1) Erkek (), 2) Kadın ()

2- Mesleki Kıdeminiz

- 1) () 1-5 Yıl
2) () 6-10 "
3) () 11- 15 "
4) () 16-20 "
5) () 21-..... Yıl,

3- Şu anda yürüttüğünüz görev,

- 1) () Müdür
2) () Müdür Yardımcısı
3) () Öğretmen

4- Mezun Olduğunuz Okul,

a) ~~BEDEN~~ EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ İSENİZ-

- 1- () Eğt.Ens.Bed.Eğt. Böl.
2- () Spor Akademisi
3- () Spor Yüksek Okulu
4- () Eğt.Fak.Bed.Eğt. ve Spor Bl.
5- () Başka ise belirtiniz,

b- BAŞKA BRANŞ ÖĞRETMENİ İSENİZ-

- 1- () Türkçe, Edebiyat,
2- () Sosyal bilgiler,
3- () Fen Bilgisi-Matematik,
4- () Güzel Sanatlar, (Resim,Mizâk)
5- () Yabancı Dil,
6- () Din Bilgisi Eğitimi
7- () Diğerleri ise belirtiniz.

.....

Sayın Meslektaşım,

Elinizde bulunan ölçek, beden eğitimi derslerindeki uygulamalar ile ders dışı faaliyetleriniz hakkında bazı sosyal konularla ilgili tutumlarınızı kapsayan maddelerden oluşmaktadır. Sizlerden bu tutum ve davranışlara ne ölçüde kattığınızı belirtmeniz istenmektedir. Burada önemli olan ideal değil, sizin konu hakkında ne düşündüğünüzdür.Tercihinizle ilgili bölümün altına (X) işareti koyarak belirtiniz. Bu ölçek sadece bilimsel araştırma amacı ile uygulanacaktır. Cevabınız gizli tutulacak, zahmet ve yardımlarınız için Teşekkür ederim. Saygılarımla,

İ.Bülent FİŞEKÇİOĞLU
S.Ü Beden Eğt.Okutmanı
KONYA

18-4-1990

- 22- Servis karşılamak ve smaç ile hucum oyunlarını öğrettinizmi? () () ()
- 23- Öne ve yanlara hız alarak file üzerine bök yapmayı " ? () () ()
- 24- 3:3,4:4,6:6 karşılıklı hucum, savunma oyunları öğretiyormusunuz () () ()
- 25- Smaç,Blok,servis atışlarını geliştirici oyunlarla öğretiyormusunuz () () ()
- 26- Temel teknikleri eğlenceli yarışmalar şeklinde öğrettiniz mi? () () ()
- 27- Asansör ve benzeri kombine teknikleri öğrettiniz mi? () () ()
- 28-Ç: Voleybolu oynamak ,kazanana kutlamayı,kaybettiği zaman yenilgiyi kabul etmek davranışları ile ilgili özelliklerin geliştirilmesi.
- 28- Takımınız oyuncuları kendi aralarında oynatmaktan zevk alıyorlarmı () () ()
- 29- Öğrencilerinize kendi arkadaşlarına rakibe ve hakemlere saygılı olmak davranışlarını derslerin izde veriyor musunuz? () () ()
- 30- Voleybolcularınız kazandığında sevinici kaybettiği zamanda başarısızlığı kabullenmek davranışlarını derslerinde alıyorlarmı () () ()

2.BÖLÜM:

- 31- Sizce derslerin içinde Voleybola ayrılan zaman yeterlimi dir? () () ()
- 32- Derslerinizde öğrencilerin istekleri doğrultusunda farklı eğitimler veriyor musunuz? () () ()
- 33- Derslerinizdeki öğrenciler ile aynı dalda ihtisaslaşmış okul takımınızdaki öğrencilerin birlikte çalışmalarına ortam sağlıyor musunuz () () ()
- 34- Okuluza en çok ilgi çeken spor dalının voleybol olduğu fikrine katılır mısınız? () () ()
- 35- Ders içi ve dışı faaliyetlerle iyi bir Voleybol eğitimi vereceğinize ve sporcuyla yetiştireceğinize inanıyor musunuz? () () ()
- 36- Yıllık ders planında voleybol eğitimine ayrılan zaman sizce yeterli midir? () () ()
- 37- Okul takımı müsabakalara hazırlanabilmesi için derslerinizdeki zaman sizce yeterlimidir? () () ()
- 38- Okul Voleybol takımı çalışmalar için ders saatleri içerisinde okul idaresi gerekli izni veriyor mu? () () ()
- 39- Branş dışı öğretmenler çalışmalarınız da sizi destekliyor mu? () () ()
- 40- Okul takımınızın çalışmalar için ders dışı zamana ihtiyacınız olduğu fikrine katılır mısınız? () () ()
- 41- Okul takımındaki öğrencilerinizin fiziksel,ruhsal,sosyal gelişmeler kazandıkları fikrine katılır mısınız? () () ()
- 42- Okul klup işbirliği birbirini destekliyor mu? () () ()
- 43- Okul takımındaki sporculara velileri destek oluyorlar mı? () () ()
- 44- Voleybolda ileri giden ülkeler düzeyine gelebilmek için okullarda verilen Voleybol eğitiminin daha geniş zaman boyutunda olması fikrine katılır mısınız? () () ()

TEŞEKKÜR EDERİM,

i.Bülent FİŞEKÇİOĞLU
S.Ü Beden Eğt.Öğrtmanı/KONYA

Lise Beden Eğitimi ders programlarında ve ders dışı faaliyetler ile ihtisaslaşmış seçmeli beden eğitimi faaliyetlerinde voleybol eğitimi için belirlenen amaç ve davranışlar aşağıda belirtilmiştir.

Mevcut Lise Beden Eğitimi ders programları ve uygulamaları ile bu amaçlara sizce ne derecede başvurulduğunu, tercih ettiğiniz seçeneğin karşısına (X) işareti koyarak belirtiniz.

Lİ DÖLÜM:

A- Okulda Beden Eğitimi dersini işlerken;

AMAÇ : Voleybol oyun kuralları ve bilgisi hakkında.

EVET HAYIR BAZEN

1- Voleybol saha ölçülerini öğretiyormusunuz? () () ()

2- Voleybol oyunundaki oyuncu sayısını öğrettiniz mi? () () ()

3- Voleybol oy u na kaç set üzerinden oynanır? Beşinci setteki oyun kurallara hakkında bilgi verdiniz mi? () () ()

4- Voleybol müsabaka seremoni yönergesini (kuşa, top, saha seçimi ve diğışimini) öğrettiniz mi? () () ()

5- Bir setteki mol a sayısını öğrettiniz mi? () () ()

6- Voleybol oyununda servis kazanmayı öğretiyor musunuz? () () ()

7- Kazanılan servisten sonra yer değıştirmenin saat yelkovanı yfnende yapılacağını öğrettiniz mi? () () ()

8- File, Çizgi, vuruş hatalarına hakkında bilgi verdiniz mi? () () ()

9- Bir takımın hangi durumlarda sayı kazanacağını öğrettiniz mi? () () ()

10- Bir setin kaç sayıdan ibaret olduğunu öğrettiniz mi? () () ()

AMAÇ: Voleybol ile ilgili temel beceriler edinebilme.

11- Temel duruş pozisyonunu öğrettiniz mi? () () ()

12- Planjen (Yana dalış) nasıl yapılır? Öğretiyormusunuz? () () ()

13- Pas neder- Kaç çeşittir? Nasıl yapılır? Öğrettiniz mi? () () ()

14- Çeşitli şekillerde gelen toplara parmakla paslaşmayı antrenmanlarınızda öğretiyor musunuz? () () ()

15- Manşetle paslaşmayı basamakları ile öğrettiniz mi? () () ()

16- Servis nedir? Çeşitlerini, atışalarını öğretiyor musunuz? () () ()

17- Smaç (File üzeri rituruş) yapmayı basamakları ile öğrettiniz mi? () () ()

18- Blok (File üzeri engelleme) nedir? Yapılışına öğretiyormusunuz () () ()

AMAÇ: Voleybol oyunu için gerekli koordinasyonu geliştirmek açısından;

19- Uyarı ile öne, geriye ve yanlara yer değıştirme çalışmasını öğretiyor musunuz? () () ()

20- Çeşitli yönlerden gelen toplara parmak ve manşet paslaşmayı çıkartmayı öğretiyor musunuz? () () ()

21- Çeşitli yönlere atılan topları (öne, geriye, sola, sağa) planjen ile çıkartmayı öğretiyor musunuz? () () ()